וחכ"א יקורא שם ואין צריך להפריש מאי

לאו למ"ד ספקו (a) מוכל קסבר אית ליה מובת הגאה וכיון דאית ליה מובת הגאה לא

מהניא ולמאן דאמר [אינו] קורא שם קסבר

ספקו אינו מובל וכל שספקו אינו מובל

לית ליה מובת הנאה ושרי ליה לאיתהנויי

מאמר ליה אביי דכ"ע ספקו מובל ור' אליעזר 🕫

ורבנן בהא קמיפלגי רבי אליעזר סבר לא

נחשרו עמי הארץ על מעשר עני יכיון דאילו

מפקר נכסיה והוי עני ושקל ליה הוא לית

ליה פסידא ורבנן סברי נכסיה לא מפקר

איניש דמירתת דלמא זכי בהו איניש אחרינא

הלכך נחשדו רבא אומר יכאן במעשר עני

המתחלק בתוך הבית דכתיבא ביה נתינה

ונתת ללוי לגר וגו' מש"ה אסור ליה

לאיתהנויי כאן במעשר עני המתחלק בתוך

הגרנות כיון דכתיב ביה יוהנחת בשעריך שרי ליה לאיתהנויי: כהנים ולוים נהנין לי ימלו

כו': אלמא ייםובת הנאה אינה ממון אימא

סיפא כהגים אלו ולוים אלו נהגין לי יטלו אחרים אבל להגי לא אלמא טובת הגאה

ממון אמר רב יהושעיא לא קשיא הא רבי

והא ר' יוםי ב"ר יהודה דתניא 🌣 יהגונב מבלו

של חבירו ואכלו משלם לו דמי מבלו דברי

רבי רבי יוםי בר"י אומר אינו משלם אלא

דמי חולין שבו מאי לאו בהא קמיפלגי

 (מכות א. ע"ש],
(ברכות מו. וש"נ],
(בסחים מו: ב"מ יה: קידושין נח: (חולין קלא:), ד) [בשאלתות פ' קרח איתא רב יוסף], ה) קדושין נח: תוספתא דמעשר שני פ"ג, ו) [בכורות כו.], ז) שייך לדף שאח"ז, ה) [ויקרא כב], ע) [סנהדרין פג. זבחים יה:], י) [דברים יב], ל) [דברים כו], ל) [עי׳ מוס׳ חולין חלא.

תורה אור השלם 1. בִּי תְכּלֶּה לְצְשׁר אָת בָּלְ מִצְשׁר הְבּוּאָתְרְ בַּשְׁנָה הַשְּׁלִישׁת שְׁנָת הַמְצַשֵּׁר וְנְתַתָּה לְלַוּי לְגַּר לְיָתוֹם וְלְאַלְמְנָה וְאָכְלוּ בִשְׁצְרִיךְ וְשְׁבְעוּי וְאַכְלוּ בִשְׁצְרִיךְ וְשְׁבְעוּי

דברים כו יב 2. מִקְצַה שְׁלֹשׁ שְׁנִים תוֹצִיא אֶת כְּל מִעְשׁׁר תְבוּאָתְרְ בָּשְׁנָה הַהָּוֹא וְהַנַּחְתָּ בִּשְׁעָרִיף:

גליון הש"ם בהר"ן ד"ה רכא אמר וכו' וה"פ. עיין ינמות דף :ק ע"ל תד"ה מ"ע

תוספות

קורא שם. ומפרישו לעצמו דהמוציא מחבירו עליו הראיה דשמא עם הארץ הפרישו ואין לריך להפרישו כלומר אין לריך לחתו לעני: ספקו אינו שובל. כלומר ספקו אינו אוסרו משום נובל דכי נמי לא הופרש מוחר לאכול הימנו ולאו דוקא ספיקו דה"ה ודאי דהוי כדאמרי לקט ופאה [באס] לא לקט ופאה [באס] לא הניחס אין טובלין התבואה יכיון דספקו אינו טובל ידאי לית ביה טובת הנאה ושרי לאיתהנוי ותיתה מה עניו טובל אלל טובת הנאה עלין טובל מלל טובת הנאה דאילו דינא דטובת הנאה נפקא לן בפרק הזרוע (חולין קלא.) דהנך דכתיב בהו ונתת אית בהו טובת הנאה והכא לא כתיב ונתת ואומר הר"ם דודאי טובל דכתיב ולא יחללו את קדשי בני ישראל אשר ירימו ודרשינן (סנהדרין פג.) בעתידים לתרום הכתוב מדבר וכיון דכתיב בהו ירימו כמאן דכתיב ונתת שם וכו'. מתניתין כרבנן וברייתא כר"א: דלמא דב"ע ספיקו מובל. אבל אינו טובל לא מני למימר דמ״כ לממלי קורל שם: לא נחשדו וכו׳. דמין לו הפסד: במעשר עני המתחלק בתוך הבית. הלא.) מעשר עני המתחלק ישב כרי אינטו מעשר עד המתחומן במין האינו המשר עד המתחומן במין הביינו כמו תעווב ור"מ מפרש דבספרי רמי להני קראי אהדדי כמוב אחד אומר ונתח ולחוב ובבית הגרטת כתיב והנחת בשעריך והיינו כמו תעווב ור"מ מפרש דבספרי רמי להני קראי אהדדי כמוב אחד אומר ונתח וכחוב אחד אומר והנחת ביותו המתה ימיתו בגורן אל מתחלק בבית ואי ש בו טובת הנאה איבה מבון איבא ביבא וברי: [דרבי בבר] בובת הגאה מבון. ולכך משלם דמי תרומה שבו ורישא לבל בימות הגשמים יניתו בבית פן יטנף מן הגשמים הלכך או מתחלק בבית ואו יש בו טובת הנאה איבה מבופא איבה מבון איבא ביפא וברי: [דרבי בבר] בובת הגאה מבון. ולכך משלם דמי תרומה שבו ורישא רבי יוסי ברבי יהודה וביפא רבי:

וחכ"א קורא שם ואין לריך להפריש. אלא נותן עיניו בלד זה ואומר מכאן אני נוטל ואוכלו הוא בעלמו דהמוליא מחבירו עליו הראיה דאמר ישראל לעני אייתי ראיה דלא הפרישו עם הארץ ויהיבנא לך. והכי אמרי' בפ' בתרא דסוטה (דף מח.) מעשר ראשון ומעשר עני המע"ה: מאי לאו מ"ד ספקו אינו

טובל. דהיינו ר"ה (כ) אומר אינו לריך לקרות שם קסבר אפי׳ במעשר עני ודאי לית ליה טובת הנאה אלא כל עני שיבא תחילה יטלנו בעל כרחו והואיל דקיל כולי האי דאין ספקו טובל איכא נמי האי קילותא דאין בה טובת הנאה מה שאין כן בתרומה דספקה טבלה ויש בה טובת הנאה כדאמרינןיי אומר אדם לחבירו טול סלע זה ותן תרומתך לבן בתי כהן. ולמאן דאמר קורא שם כולה מתניתין מתוקמא אליבא דחכמים: אמר ליה אביי דכולי עלמא ספקו טובל כו'. והלכך מתני' דלא קתני מעשר עני דברי הכל היא דכיון דספקו טובל בודאי אית ביה טובת הנאה ואהכי אינה יכולה ליהנות ממנו אבל ברייתא דקתני דאכלה נמי במעשר עני לא ר׳ אליעזר (ג) היא ולא רבנן: רבי אליעור סבר לא נחשדו עמי הארך על הפרשת מעשר עני. דודאי מפרשי ליה דלא איכפת להו דהדר קא אכלי ליה דכיון דאי בעי מפקר להו לנכסיה כו': רבנן סברי. ודחי נחשדו ולח מפרשי (ד) והא דאמר דמפקר להו לנכסיה הא לא עבדי דסבר אי מפקרנא לנכסאי דלמא אתי איניש אחרינא וזכי בהו הלכך נחשדו: במעשר עני המסחלק בחוך הבית. לאחר שהכנים תבואתו לאוצר ולא

הפריש ממנה מעשר עני בגורן לפי שנאנס או שלא מנא עניים ליתן להם הלכך כי משכח עניים מיבעי ליה למיתב להו (ה) ובההוא מעשר כיון דכתיב ביה נחינה אית ביה טובת הנאה נמי כתרומה דכתיב בה נמי נתינה תתנו תרומה לכהן: והא דקתני בברייתא דיכולה ליהנות ממעשר עני באותו המתחלק בעוד שהוא בגורן דההוא כתיב ביה והנחת בשעריך דהיינו בשעת הגורן וההוא לית ביה טובת הנאה דהא איהו מנח ליה התם ושקיל ליה כל מאן דבעי ואהכי שריא לאיתהנויי ביה: יטלו בעל כרחו. מתנת כהונתם דלאו דידיה קא שקלי אלא דלהון. אלמא מדקחני יטלו בעל כרחו דטובת הנאה דאית ליה אפשר למיתן לכהן וללוי אחר שמחזיק לו טובה לא הוי ממון ולא מיתחזי כמאן דמיתהני מיניה: **אימא סיפא כו' יטלו אחרים.** אבל להני מלי לעכב דלא שקלי אלמא טובת הנאה ממון: "דרבי ("אומר. משלם לו דמי טבלו סבר דטובת הנאה שהיה שלו באותם מתנות בהאי טבל שהיה נותן לכהן שירצה הוי ממון ולהכי משלם לו דמי כולו:

ורבי ספקו אינו טובל דאם כן מאי טעמייהו דרבנן דמצרכי לקרות שם: לא נחשדו עמי הארץ על מעשר עני. דודאי מפרשי ליה כיון דלא מפסדי מידי דהא אי בעי לעכובי מפקרי נכסייהו וחזאי להו: רבא אמר. רבא אתא לפרוקי מתניתין וברייתא דלא קשיין משום דמתני מיירי במעשר עני המתחלק בתוך הבית דכיון שבעל הבית מחלקו ונותנו טובת הנאה שלו ומשום הכי לא קתני במתני׳ ומעשר עני דהא מיתסרא ביה וברייתא מיירי במעשר עני המתחלק בחוך הגרנות שמניחו בגורן וכל הרוצה ליטול יטול. והתם בספרים רמי כתיב ונתת ללוי ליתום ולאלמנה וכתיב והנחת בשעריך כאן בימות החמה כאן בימות הגשמים ⁹וֹה"פ בימות החמה מניחו בגורן וכשמגיעין ימות הגשמים מחלקו בחוך ביתו ואית דמפרשי איפכא בימות הגשמים מחלקו בחוך ביתו והנותר ממנו בימות החמה שאחר ימות הגשמים מניחו בגורן: אלמא טובת הנאה אינה ממון. מדקתני דכהנים שנאסרו בהנאתו נועלין תרומתן: הא רבי והא ר' יוסי בר' יהודה. רישא ר' יוסי בר' יהודה דס"ל דטובת הנאה אינה ממון וסיפא רבי דסבירא ליה דטובת הנאה ממון: משלם לו דמי טבלו. דמי חולין שבו ודמי תרומות ומעשרות לפי טובת הנאה שיש לו בהן

מעכבו לעלמו אחר שהפרישו שהרי מותר לזרים והמוליא מחבירו עליו הראיה שלא הפרישו עם הארץ אבל מעשר עני אין לריך להפריש דסבירא ליה לרבי אליעזר דאפילו ודאי שלא הפרישו מן הכרי אינו טובל שיהא אוכלו במיתה הלכך אינו מפרישו מספק:

> הכרי במיתה אע"פ שמתוקן לגמרי ואין נריך לתקן אלא להפרים מעשר עני הלכך מפרישו מספק דספקו טובל: קסבר ספקו אינו טובל. הוא הדין לודאי אלא משום דבספקיה נקטינן נקט ספקו. וכיון דספקו אינו טובל קסבר לית בה טובת הנאה דטובת הנאה בטובל ואינו טובל תליא דכתיבים ולא יחללו את קדשי בני ישראל את אשר ירימו ודרשינן ש דבעתידים לתרום הכתוב מדבר ומדכתיב לא יחללו משמע דטובל [והני] דטבלי תלה הרמתן בבעלים לומר שטובת הנאה שלהם דכתיב את אשר ירימו וכמאן דכתיבא בהו נתינה דמי הלכך דוקא בדטבלי איכא טובת הנאה לבעלים אבל בדלא טבלי לא. ומעשר עני למאן דאית ליה ספקו אינו טובל לית ביה טובת הנאה הלכך יכולה ליהנות ממעשר עני דהפקרא בעלמא הוא ומאן דאמר קורא שם קסבר ספקו טובל דמשום הכי לריך לקרות שם וכל שספקו טובל אית בה טובת הנאה דאיתיה בכלל ולא יחללו את קדשי בני ישראל וגו' הלכך כיון דאית ביה הנאה אסור לאתהנויי דמדידיה מתהני ולא מהפקרא כך פירשו רבותי ולא פירשו פלוגתא דטובל ואינו טובל במאי תליא וראיתי מי שנדחק בפירוש זה הרבה. ובעיני נראה דמאן דסבירא

ליה אינו טובל היינו טעמא משום דסבירא ליה אי אפשר שיהא הכרי עלמו חמור מפני מעשר עני המעורב בו יותר ממעשר עני עלמו דבשלמא תרומה בדין הוא שתהא טובלת דכיון שהיא עלמה אסורה ראוי הוא שתאסור תערובתה דכיון דעל כרחו לריך להרימה מן הכרי אינה מתבטלת שם ומש"ה אוסרת אבל מעשר עני שהוא עלמו מותר לזרים היאך יהא תערובתו חמור ממנו היינו טעמא דמאן דסבירא ליה אינו טובל ומאן דסבירא ליה טובל מפיק ליה (טובל) מדרשא וכדתניא בפרק יש מותרות (יבמות פו.) יכול לא יהא חייב אלא על טבל שלא הורם ממנו כל עיקר הורם ממנו תרומה גדולה ולא הורם ממנו מעשר ראשון מעשר ראשון ולא מעשר שני ואפילו מעשר עני מנין תלמוד לומר לא תוכל לאכול בשעריךי ולהלן הוא אומר ואכלו בשעריך ושבעוס מה שעריך האמור להלן מעשר עני אף כאן מעשר עני ואמר רחמנא לא תוכל: אמר ליה [אביי] דר"ע ספקו עובל. [אביי] אתא למדחי פירוקיה דרב יוסף למימר דאכתי קשו מתני' וברייתא אהדדי דכולי עלמא ספקו טובל אבל לא מלינו למימר דכולי עלמא

וחל"א קורא שם. [דאס] ודאי לא הפרישו הוי טבל ויהא האוכל מן

בו א מיי׳ פ״ט מהל׳ מעשר הלכה ב ג סמג עשין קלו [טור יו״ד מי שלאו: קיי שנמן. בז ב מייי פייז מהלכות נדרים הלכה י: בח ג מיי׳ פ״ב מהלכות

הוהות הר"ח

גניבה הלכה ד:

(מ) גמ' מאי לאו למאו ספיקו אינו טובל לית ליה טובת קפכו ייון דלית ליה סנאה וכיון דלית ליה טובת הנאה שרי ליה לאתהנויי ולמאן דאמר קורא שם קסבר ספיקו קולו שם קספר ספיקו טובל וכל שספיקו טובל אית ליה טונת הנאה ולא ישרי ליה לאתהגויי כל"ל: וכו' דקיל כולי האי דאין בה טובת הנאה איכא נמי האי קילותא דאין ספיקו טובל מה שחין כן נתרומה: (ג) ד"ה חמר ליה חביי וכון לא רבי אליעזר. נ"ב כלומר ואכתי קשו מתניתין וברייתה אהדדי: (ד) ד"ה רבנן וכרי דהא דאמרת דמיפקר: (ס) ד"ה במעשר עני וכו' להו דבההוא מעשר וכו׳ שהוא בגורן דההוא לא כתיב ביה נתינה אלא והנחת בשעריך כל"ל והד"ח: (1) ד"ה דרבי דאומר משלם וכו' שהיה לו באותם מתנות:

פירוש הרא"ש

וחכמים אומרים קורא שם. כלפונו או כדרומו וקניעות מקום הוי כהפרשה: ואין צריך להפריש. כי אין לריך ליתנו לעניים מספק: קסבר ספקו אינו מובל. אינו אוסר משום טבל והוא הדין נמי ודאי אינו טובל דאי הוה ודאי הוא הדין ספקו נמי דהא גזרו על ספקף לכלי ליטו בולו על הדמאי והאי דנקט ספקו משום דבדמאי איירי וכל שספקו אינו טובל אין בו טובת הנאה לבעלי, דכיון סופת המנוף לפעם דיכול לאכול הטבל בלא הפרשת מעשר עני הוי כאילו לא כתיב בהו ונתת דאי בעי לא מפריש ולא יהיב הלכך לא חשיב טובת הנאה כי יהיב ליה: כאן במעשר עני המתחלק בתוך הבית. נספרי רמי להני קראי אהדדי דכתיב ונתת וכתיב והנחת בשעריך הא כילד בימות החמה שמונח בגורן קרינן ביה והנחת בשעריך ואין בו [טובת הנאה] בימות נשופנו המנואן ביתות הגשמים לריך להביאו לבית שלא יפסד בשדה קרינן ביה ונתת ויש בו טובת הנחה:

דמביכא